

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 6. Vnus autem. Prouidet Dominus vnum contra vnum cuisidiabolus Iudam eriquerit, ipse diabolo latronem eripit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](#)

nate & consumptis naturæ viribus, eas tamen
dignæ fur potentiæ inflit cordi contumaci,
quæque petri duriori: & opus perfici adeo
præcibus, quale est illud transmucare, multò
præclarus & quam de luto in solem fulgentissi-
mus, de thionio inferni in celestem Seraphi-
num, & de filio diaboli in filium Dei, & segno-
rum nostrorum heredem ex ille legitimus.

Ex quo hoc erat, quod in cruce pendulus
peccatum capelque committit: porro superat-
tem comparationem eorū latronis emulit
eius dexteritas omnem creatam repellebat po-
tentiam, & hoc de illo ferunt judicium quod
illa, quam ostenderat, infirmos curando, mor-
tuos suscitando, vel facta esset & illusoria, vel
jen omnia esse exhausta: & quocirca mouen-
tia caput sua, exprobabant ei coniurati: Alius
sicut fecit, siq[ue] non posset salutem facere. Ea
igit pedulce, ipsius uterum potentia vera
ne, ne secundum apparentiam aliquam, sed ex
veniente: cum enim talis sit, qualiter esse modo
conficiatur, prodigia operatur modo stupenda,
manus habet ita robustas, ut illis solem ob-
scure, celos tenellas involuerit, terram moveat,
patas dilingerit, quid plura agit ipsius Dei, soli
reverentem omnipotentem & quod illud: i quod in cruce
per se perficit obdurato & libero. Ne verba
D. Chrysostomi, vipe præclara silentio tegam-
us: *Cetero sufficiens Christus, clavis affixus,*
*in laetitia subiugatus impensis, torus decessi succum-
bus qui horum infamie, confidantibus derisorum de laetitia, interro-
gant: non dolorum mentis in valle: commutare, ut ex
latri & omni parte ejus dominatus sentiantur. Et enim cuiusque
fieri terribilis creaturam, & petras saequare disruptum,*
*& omnium lapidum infidelitate animam dissolu-
rem ad se traxit, & ad meliora concurrit, & ho-
nore summo decolorat.*

Idem insimul affectus D. Aug. licet crediderimus
eod sermone ille, in quo hoc aut idem sit cum
ille D. Chrysostomi: aliquis enim illum tran-
stulit, & D. Augustini sermonibus inferunt. Ad
boldem hic casit, quod de potentia Dei testa-
tur lob: *Ad silentum extendit manum suam, sub-
venit à radib[us] mones. Montes durissimos per-
transiuntur ut fundamento, illas Deus al-
quando manus comprehendit, auge per hoc
montium summarum exercit aliudinem. O quan-
ti fedulæ, machinas diabolus eiisque mini-
sti super per terram Latronis: sibi persuaserunt
quod lope siccam hunc sumnum erigerent
utrumque memoriorum pernarumque Saluatoris.
Christus autem diuinus potestis silici ma-
tum iniec[t], sum apprehendit, illoque funditus*

holium suorum: altissimas exerit machina-
tiones. Audiamus hic D. Augusti. In cruce hoc D. Ave:
miraculum operatum est, unde maxime omnipotens. Ser. 130.
temp[us] suum declarat omnipotens, uen mecum fui: de temp[us]
etiam, non mari & vnde imperans, non damnet Tom. 10.
ejusmodi, sed crucifixus & compunse in facie, clau-
disque crucifixus, cum in cruce, & maledicta sus-
cipitur, deus & contempnere, malignus illam,
aque longo scelerum usu obdurate Latroni mem-
tem immutare preuuluit. Eia nefandissimi p[ro] odi-
tores Christum in pugnat, vicinum illi talem
appendit, qui coniurator ei: hoc ipso etenim
ipse ob oibus oculis vitramque perforabit. Eia ag te
vulpes, vulpinas vestras applicate fraudes: cum
eo namque vobis negotium est, qui Samsonem
major est: si hic etenim uno die trecentas com-
prehendit, eautumque eundis ignem alligavit,
hic trecenta capite in illia, & perverbos vestros
combures funes vastabique intentiones.

§. 6. *Providet Dominus unum contrarium:*
cui si diabolus ludari eripuerit, ipse abolo
latronem eripit.

V. *Nus autem de his qui pendebant latronibus.* 12. *¶*
¶ P[ro] pende nunc, quam verum sit, horum
peruerborum cogitationes, eas c[on]sic, in quibus
Dei fundantur intentiones: *Deo preparantur*
cogitationes. Quid intendit o ludari, dum Christum
inter latrones binos medium crucifixum?
Tria Christi nomini latrem adspicere immuni-
dissimam: causam nostram justificare, non per-
mitteat ut vilium examini subjiciatur: deni-
que: *comparabiles illum, injuriis, & blasphemias*
irritare, & hæc illi à latronibus à vicino in fa-
citem objiciantur. Attende qualiter ex hoc ipso,
*& inde honorem sibi conciliat gloriam: cau-
soque mortis Christi propalam manifestetur:*
atque per hoc absit ut vilium sentiat cruciatum,
*ime & maximam precipit consolationem: *Vnus**
anem de l[ib]o &c. Absit ut hoc Deus patetur,
sapientiam suam à Satana superari ne, mitia-
jam enim à multis faculis statua firmaque fuit
*hæc proposito: *Sapientiam non vincit malitia.* Et*
alias explicamus: quam, cum excellens sit, bis
*repetit: & truinaat D. Augusti per quod declarat *Sap. 3. 8.**
divina sua prouidencia dignitatem, qua tanto
est, ut nequaquam sit malum in hoc mundo. N. 12.
præuale, auge ad hoc cuilibet malo erritu,
contrarium statu: bonum, ut se illi opponat, &
refrenet malitiam. Oriturus erat in mundo
calor ignis adest potens, quem si regari pacatur,
N. 1. 2.
R. 3. ou nein

I. *Prima probatio.* omne absurum creaturam; praeuenit ignororū & aērem producendo, aqua frigida, quæ vim elus coereant, & conineant. Fauinae & rānt animalia venenata, quæ vitam possent auferre videntium: his prospicit herbas prodicens medicinales, quæ sine huius veneno antideruntur erant mortbi, quibus homines ad extremas

dotum, ut præsens sit mundo remedium. Oriti, & tunc erant mortbi, quibus homines ad extremas redigerentur angustias: huic malo occurrit creans medicamenta, prout prosequitur spiritus S. de quibus fuisse disputauimus. *Contra malum bovinum est.* & contra mortem vita, & si inueni in omnī ope na Altissimi, unum contra unum, & duo contra dū. Quis non sapienter Dei stupeat: prouidentiam, quā mundum gubernatur in ordine naturali, & non minorem in ordine supernaturali, & ad optimam Ecclesiæ sive gubernationem. Eodem instanti aeternitatis luce, in quo suprimum vidit Angelum ex malitia sua conuersatus in diabolum, & abyssum omnis iniquitas, quā motus hominem conatur spiritualiter occidere, totaque eius posteritate, vitam illi destrahens gratia, & gloria, ius corleps, præparans & prædestinans Iesum Christum filium suum, ut factus homo & pelagus immunitum gratiarum, venire vitam hominis reparans, nova celi iura tradidit, omnem, victurus & euerurus diaboli militiam, viresque refrenaturus.

II. Secunda. *Ipsa. 34.* Hoc D. Hieron. & Rupert. credunt à Deo prædictum ex ore vatis Ilaiae: *Ego creavi fab' num,* sufflantem in igne prunam Eve. *In ego creavi inservientem ad dispergendum.* Verba hæc diuinis (ca) tenti omnia mysteria: ita in illo quod diabolum vocet fabum ferrarium, qui sufflat prunas & incendit: dicendo quod ipsum creavent, ac inuocando Christum illius inter se & orem, & de quibus alibi actum est. Eodem momento, quod permisit diaboli malitiam exturgere, quā bellum hominibus, qualiter infernet occisione, creature

Pf. 99. 27. Angelos, qui subuentient illicite adstant in circuito caelos & protectores nullo non invenire: iusta illud pñlare: *Angeli sui manus vestis de te, ut inficiant te in omnius iugitu.* De

N. 1. 8. Quibus etiam tunc egimus, & possimus, quomodo pati et dando diabolo licentiam, duos

N. 22. 1. *IV.* iatis prolio impugnandi Iob statim etiam Angelos adiunxit, qui singulari cora lob indefiniter fortierter defendentes. Adde ut Apollolus ad diuinam gratiam exaltationem, quod codem die, eodemque ventre quo concepsus fuit Esa, pater futurus Idololatriatum, etiam concepus fuerit Jacob, pater futurus dyodecum Patriar-

chorum fidelium, ex quibus populus ostendit fidelis, in quo cultus divinus integrus suscitat: & declarat S. pagina, quod eadem dñe eademque horâ, quā natus est Ihesus Christus, qui actus suos contra Deum collinuit, natus post eum prodierit. Jacob pede illius apprehendens, quasi cum deuiniens, ut libet sic intendebat, maleisque vagaretur.

Notavit doctrina clarissimus Archiepiscopus Genebardi: quod eodem die quo Nibelungo donos Monachus Babyloniorum eventus condit templum Dei in Hierusalem, populus eius captiuum rapuit in Babylonem, natus in Persie Rex Cyrus ab Ilaiae prædictum quod datus esset, & recipia dedit facultatem, item & subdium restituendi tempore suum cœtum per & destructum omni qua posse gloria & dignitate: quique populum in veterem assertis, haec & assertivis libertatem, fuisse qui per David generum suum Monarchiam elevent Nibelungos, filium illius seu neopatem Balbadum, de cuius fieri refert Daniel. Eodem modo reportamus diuinam prædicationem ergo pionierum. Anno 335, Quo nascitur in Anglia Pelagius, haeresis & diuinæ gratia oppugnator semper, quique Dei Ecclesiæ maximè affligiet, nascitur Tagalce in Prouincia Asturie pio & doctissimo D. Augustino ut velut sol luce splendidissimus qui doctrina sive radiis se opponeat, & obsecras illas dissiparet & extermiatur trebras, quibus tam immumeri populi obcuram incoluebantur.

Anno 1170, surrexit Legioni in Francia fœtus ille, sed mala fama Waldus haeresis, caput haereticorum Waldennum & Albigensem, qui permicet suis erroribus Ecclesiæ Dei & extremas adducunt angustias: utque eadem tempore decrevit Deus ut in mundum piodiatur S. P. N. Dominicus, hic enim etiam qui le ipsius opponens antagoniam, caribibus armatus viribus, militiens fundatique Apollonica nixus, audacitatem, nedom Rebatur suam ad veritatem fidei prædicationem celebat, ut in institutionem SS. Rosarii detectam quo gravans à Regina coelestium Hierarcharum imprætraret: fedetiam ad ereticiam Tribunal S. Officii, velut incolinum pro pugnatam quod effectus est diametro haereticorum membra adfatur, quod vera & orthodoxa fides preceatur, illi vero subjecti prostrantur & quodammodo implentur illud quod Dominus per Alium promiserat: *Ei enim dermis Jacob ignis & fons Joseph flammæ, & dominus Esaïa sapientia, & fons*

datur in eis. Et deus abutum eos. Et non erunt regni domini et fons: quia dominus locutus est. Iacob appellat SS. hunc patriarcham: quia Pater sui & melius tot infirmorum Patriarcharum, quibus haec religio flores illustrissimus. Dicitur, quod in domo eius iugis sit: etenim haec eius religio in zelo fundator amarum filii illius Ioseph signata. D. Petrus Martyr utilissimus, cuius domui, scilicet Inquisitione apudimè conuenit nomine ignis seu flammæ. Et hoc uero flamma, in quaue flammis exanimet & pectora hereticorum lapulas, per Esa significans: cum enim filius eius fidelissime domus Isae, in tantam lapsus est mentis bidimensionem, ut primus vendiderit lentes edulio.

Nec aliter indicavit idem Genebrarius, quod anno incarnationis Verbi: 1521, quo celebratur festo Wormati, in Germania dieta, in qua per diuinam lucem Lutetus principium dedit sacrificium ad fides manifestans haereses Ecclesie Catholicæ respondentes, contra vnum SS. Sacramentorum, nominavit contra Sedem Apostolicam, & Romanum Pontificis potestatem, Vicarii Christi, & succelloribz. D. Petri eodem inquam anno in latere Domini produxit inlycum P.S. Ignatium de Loyola qui eodem tempore confortatus primo celestibz. D. Petri visitatore, & denuo alia Genitrix Dei Marie, deposito cingulo terrena milice se militem conscripsit in Christi exercitu. Christo in illo feruentia excitaude defidencia famulus sui, ex quibus originem traxit Institutio Societas Iesu, adeo celebris in Ecclesia, ut nomen merito dicatur cedere secundariaque singulari & omnes suas ad hoc dirigit vires & fiducias, ut frequenter persuadeat vnum SS. Sacramentorum, & acriter autoritatem Sedis Apostolicæ, & Romani Pontificis salvam defensio & illudam. Nec vanè dicimus tales vnde vnde timuisse diabolum: quandoquidem eadem tempestate, quæ miles hic le Christi tradidit obsequium suum in domo ubi illi morabatur, audiuit scriptum clangorique rancus, ut ipsa fundens eum videtur, & cubiculum in quo presi Deconfundebat tanto terrere motu contremuerit, vestigia vites diffingeretur.

Q. 14 Anno à pari Virginis 1572, ipso die S. Bartholomeo Iacto, quo in Francia Lutherani Hæretici primaria deluxerunt Ecclesiam, ac sacramenta & in equorum stabulum poluerunt: eodem anno, cœdente die prodigiosa illa Mater S. Theresia, utrum exxi Conventum Ordinis S. Joseph Abbatum in Hispania, habitu in eisdem quatuor primæ sua congregations Re-

ligiosis: prima jacens fundamenta tot Ecclesiastiarum & domum, quæ postmodum erexitur sunt ad maximam Dei gloriam ut quælibet eorum in virtute bonaque tantum ascendat, quantum quidquid in malo furore molitus est hereticorum, plus imas solo proferrens Ecclesia. Ad rem congruè notat idem Genebrarius quod eodem tempore quo in Oriente mundo cepit manifestari, & ceteris enarrare potesta domus Orthodoxa, cepit Deus in lucis produce re noua gloria splendidam in Occidente felicitissimam & iniquissimam familiam Austriae: quatenus illi priori aduersaria (ut ait Auctor) non pateretur, ut duo cornua media luna coniungere, quæ insueta & immensa potentia accrescet, ut vniuersi veientur, ne totum occuparet mundum, sicutque luna plena: itaque eò modo diuina procedit sapientia, ut nequam permitat malitia & suis operibus esse superiorem.

Hoc potenter summaque indultria effecit hodie, la omen ubilibus. Vnde autem de his &c. ut coulet omnibus, vnde contra eum Non nego: efficax fuit diaboli iniquitas: cum eo seque inveniret ut ex duodecim Apostolis, quos filii Salvator elegerat vnum diabolus assumpserit, qui bellum illi inferit truculentum: *Intrauit saras in Iudam*, sedi Apostolo reddiderit prædonem, & de Christi discipulis, cuius classem jam triennio frequenterat, ducem ceccauerit, & ministeriorum suorum antequamnum, eumq; sic ibi rapuerit, ut secum ad perpetuas damnari, traxeritq; cruciatus. Non expedit omnino, diuina superari spemiam. De duobus discipulis, quos duxerit elegit, qui Christum fortiter impugnat torqueam & non tolerandis eis gant injurias, vnde apprehendit, & latronem omnium ne quisimū, Apostolum crebat omnium fidelissimum: quem per multa annorum curricula diabolo discipulus adhaeret, ita sibi coniunctum reddit & amicum ut eum ducat, secumq; ducat regni sui conformem, & per eum tanto diabolum prelio lacebat ut omnia illius in summo machina- D. Amb. mentia solvantur. Loquuntur D. Amb. Tripliabat in p. 39. draco quod Apostolum subfraterat Christo: plus a. Tom. 2. misli quiam fidelissimi, qui latronem vides in paradiso esse translatum. Nemo est qui possit excludi, quando recipi est latro. Miseriter tuis est feruentis, unde ipse ecclias ei. Bic in ipreto eodē auctore, in p. 17. 18 cōpletus Christi vaticinii, quo prædicterat fortis omnian. arimatum a se superandū, spolia illius diripienda, & in illa tanta alacritate & jubilo, quanto capti civitate had Latro milites inter se prædam bonaque disperguntur. *Ex C.*

Sicut

I. Sicut exultant vultores capita preda, quando dilinquent spolia. Agma Satanae, nequiores erant peccatores, quibus Deum impugnabat. Ex his comprehenedit Christus Paulum, Magdalenam &c. quibus ipsum diabolum impugnauit. Verum quia hoc illi Pater ininxerit, ut illud seposita mora velociter pergeret: Voca nomen eius acceles, velociter spolia detrah, citio praudare, nunc quando actuister vinci forteam illum diabolum cumque virtute sanguinis sui ac passionis ligat, velociter illi spolia detrah, ipsi adeo chara, latronem scilicet flagitionem: ut diuina sapientia rubor innescat, quia se à nequitia non passa est vinci diabolica, immo ipsam luperavit.

§. 7. *Venit autem de his. Substituit Christus hunc latronem in locum Petri, maiori veritate, quam dī locutam in locum primā fidē quā rupit fūrat.*

¶ 15. *N*on nego magnam fuisse demonis potestatem, licet cum particulari licentia & permissione Dei tempore passionis Domini ex: cum hoc efficiat ut vnu Apostoli iisque Princeps. Apostolici collegi sum abneget in domo Pontificis, iureque, le illum minime cognoscere. Ratio non patitur, inquit. D. Aug. vt De cedat potentia, vnde congruum est, ut agat, vi dñi offi discipulus latro furcifer, & latronum coryphaeus, non in angulo, sed in conspectu, & oculis totius mundi illum faciat, & confessionem proloquatur adeo celebrat, ut sufficiens Petri crux supplet abutatur ore. Hic ad perpendicularium cadit, quod de fabi lofa locuta antiqui Gentiles susurruit Poetae cantatores magnulum Deorum suorum, que summo conpotuerunt ingenio, & illis virtutib. Clem. Alexander, quare & illarum commentaria veri Dei nostri declarare possit fabriciora. Decerum era inquit apud Gracos mundi sapientissimos festum celebrare solenne in honorem Apollinis, quem dicebant Pythium ex quod horum plem illum occiderat serpente vel draconem nomine Python. Principie vero musicā & melodiā si filium hunc diem celebravim, & eo fine omnes innumerum musicos experitissimos quali in arenam poemis non vulgariter statuerentes eis qui ceteros melodias præcurrebant. Ad certamen accurrerunt Eunomius Locrensis in canendi arte ita præcelles, ut Deo iungimus dicoretur. Pariter adiuit Aristo Regius in

cancendi arte & ipse præclarissimus. Concepit Eunomios instrumentum suum, & nescidit exorditur, quia aliis ad certamen prouocauit admirabilis prout vocum consoniam, feliciter ad primum nervorum concertum suum in prima ejus instrumenti fides diffinguit, quod videbarunt clamans irreparabile, & videntur ne accensu cedere temeriter portu caligati. (Gentiles fabulante opus hoc fuisse Diuum suorum, qui musicis suo altaris luce (bifidum) ut locula adolatricem exirent, & ieiunauerit in loco prima fidei seu nemis, quae tangentem illam fuisse in pectori) capitata canere proportiones ac suavitatem, etiam primam fidem defecit, etiam supplevit, sed non melodiam summopere promovit. Relating Strabo, & prosequitur à Diversis & teat. insigni compoluit emblemata Alcianus. Si quiscumque volerit, ait D. Clem. Alexander, extra controversiam est, magis fabulam quam veritatem redolete: hoc autem nobis compertum est, in nostra historia diuina fuisse veritatem. Viribus Musicae volunt expulsimus nos. Musicae fides imperare inimicos, & dea triumphantem agere, nec non de mundo inferno Principem eliminare, eius pestis floren, secundus David qui dulcissima psalmi suus monstra demonem de corpore. Saulis exterminauit.

Notas. D. Aug. hanc musicam expedit, speraram fuisse crucem, fides autem membra vero uoluebat Christi in cruce extatos donique clavis in manus ac pedibus confixis ita fuisse, ut ludicre posuerit: Foderunt manus manus & pedes manus, & nunc raverunt omnia essa mera. Musican ordidit ad eo gratiam illo. Pater amittit illeque paternus tantum placuit auribus, ut per hoc obtinuerit, ut terra dirumpatur, & tanta familiari res ab orberet, quale erat virginem tenet. Filium intecimie: quinimum locus illi tempore daretur potestentia, atque illis predicatur Euangelium, qui peccatum suum apotentes millia corum ad meliorem conuenientem salua entur, ut dixit D. Leo a Pontice, de aliis prior D. Hieron. de quo disputat D. Theodorus: hoc propositio nostro concurrit pendendo: cantaturus erat & Clodius Tertullius musicam, per quam fidi & nobis vicit, ac acquireret gloriam: ejus hora jam immortale, componit instrumentum, scriptum adhuc preparans per id quod in terra, horoque factum legimus: ibi dixit Apostolis suis quod veniret, & ipse factur, erant, in singulari aucto-

*Orat. ad
h-eta, ad
G mes in
Princ.*

*I.
Tabula
de locu-
sti.*